

Posudek oponenta na bakalářskou práci „Fandit jako holka!‘ Přehledová studie ženského sportovního fandovství“ (Kateřina Coufalová, 2022)

vypracoval: Ondřej Špaček, Ph.D.

Bakalářská práce Kateřiny Coufalové se zabývá významným a aktuálním tématem sociologie sportu, totiž otázkou sportovního fandovství žen. Sport představuje jednu z oblastí, kde je přítomnost a síla genderových kategorií jasně zřetelná, a tato genderovanost se projevuje i v oblasti sportovního fandovství. Záměr bakalářské práce sestavit přehledovou studii výzkum vztahujících se k tomuto tématu je proto v obecné rovině smysluplný a pro bakalářskou práci dobře zvolený. Práce tak shrnuje výstupy 19 studií, na základě kterých se utváří představa o tématech a závěrech výzkumů zaměřených na toto téma.

Na textu je zapotřebí ocenit zejména na bakalářskou práci rozsáhlý objem zahraničních studií, které si autorka při zpracování nastudovala. Přehledovou stať tohoto typu chápu jako dobré východisko v momentě, kdy studující nemají pro zamýšlené téma natolik formovaný přehled o současných otázkách, zjištění a metodologických postupech, aby mohli realizovat vlastní výzkum. Vybrané studie jsou pak v práci představeny srozumitelně a zprostředkovávají tak čtenáři relevantní poznatky k danému tématu.

V celkovém pohledu se nicméně v práci nepodařilo zcela realizovat potenciál těchto podkladů. Hlavní slabina práce spočívá v tom, že se v ní nedaří zcela úspěšně naplnit dva klíčové kroky přehledové statě výzkumné oblasti, konkrétně 1) transparentní a přesvědčivé shromáždění zdrojových studií, a 2) analytické posouzení a systematické uspořádání zjištění.

Způsob výběru studií do přehledové statě je v metodologické části bakalářské práce popisován spíše negativně, tj. jaká byla kritéria pro nezařazení či vyřazení. Podklad přehledové statě by ale mělo být především přesvědčivé zdůvodnění toho, že byla nalezena opravdu velká část relevantních zdrojů pro dané téma, které je vymezeno nejen klíčovými slovy, ale například i určitou oborovou příslušností, která se může opírat o významné tematické časopisy. Ideální tedy bývá systematicky prohledávat sadu oborových časopisů v jasně vymezeném časovém období, jasně definovaný seznam klíčových slov použitých ve vyhledávači (a jasná specifikace tohoto vyhledávače), prostě vše, co čtenáře přesvědčí, že se nejedná o nahodilý seznam článků, ale celkem spolehlivý a reprezentativní přehled toho, co se v dané oblasti řeší.

Jako velmi problematické pak chápu diskuzi ohledně textů, které nemohly být zařazeny kvůli nedostupnosti. V první řadě by mělo být upřesněno, o jak velkou část relevantních textů se jedná, zároveň by pak mělo být učiněno vše možné, aby se k takovým textům, pokud se podle abstraktů zdají důležité, autorka dostala. Vždy je možné zkusit zjistit dostupnost textu v jiných knihovnách jiných fakult, v Národní knihovně, popřípadě požádat autory o rukopis, pokud text není v dosažitelných institucích dostupný. Oproti srozumitelné jazykové bariéře je otázka dostupnosti v dnešní době již velmi marginální.

Při indikativním průzkumu vyhledávačů jsem bohužel nenabyl dojmu, že by shromážděné články skutečně představovaly ucelený a relativně úplný korpus existujících studií. Nahodilým příkladem může být například text Gemar a Pope 2021 z IRSS (jednoho z klíčových časopisů sociologie sportu). Nemusí jít zrovna o tento text, ale skutečně k danému tématu nebylo více než 19 článků?

Druhým významným problémem textu je nepříliš jasná analytická práce se studii a zjištěními. Velká část bakalářské práce vlastně přináší rozšířené anotace samotných článků (20 stran), zatímco jejich nepříliš uspořádaná systematizace či konfrontace je v relativně stručné následující kapitole. Nepřesvědčivost této části má nejspíše kořeny i v tom, že v textu není ke zdrojovým článkům,

přístupováno jako k něčemu, co má nějaký svůj záměr a podle toho může něco zjistit či nezjistit. Z jednotlivých článků jsou vytahovány různé informace (o socializaci, o motivech, o definování), aniž by bylo jasné, zda se skutečně jednalo o jádro těchto textů, či jenom o marginální zmínku, která možná nebyla pro danou studii úplně klíčová. Je proto i otázka, zda samotný záměr přehledové statě neměl být konkrétnější a zda by již existující studie nemohly být dostatečnou oporou pro konkrétnější výzkumné otázky v dané oblasti.

Způsobů jak shromážděné studie systematizovat a přinést tak vlastní přidanou hodnotu je celá řada. Pomůckou mohou být například zřetelněji formulované „dotazy“ vůči studiím – např. jaké si vlastně kladou výzkumníci cíle/otázky? Jaká mají oborová východiska? V jakém vztahu mohou být záměry studií a způsoby vymezení fanouškovství? Jaké hlavní závěry ze studií plynou a jaké to naopak otevírá další otázky a směry výzkumu? Účelnou pomůckou pro autory i čtenáře v přehledových statích také bývají shrnující tabulky, které umožňují efektivně, byť reduktivně podávat přehled o záměrech, metodách, populacích i zjištěných různých studiích. Cest je více a vždy souvisí i s tím, jakou povahu daná výzkumná oblast má a jak široké či úzké výzkumné pole je v přehledové stati vymezeno. V této bakalářské práci se nicméně nepodařilo příliš přesvědčivě analyticky postoupit za sestavení anotovaných popisů jednotlivých výzkumů.

Kromě těchto hlavních problémů, které se vztahují přímo k jádru žánru bakalářské práce, dále uvádím i několik věcných otázek či kritik, které mě nad textem napadaly.

- V textu je diskutována definice fanouškovství včetně určité typologie spojené s určitými vlastnostmi a kontextem. S ohledem na genderové téma práce se nabízí otázka, do jaké míry lze na tyto definice či typologie uplatnit feministickou kritiku vědeckých postupů, které už jsou sami o sobě genderované. Jinak řečeno – na základě veskrze maskulinního sportovního prostředí sestavujeme definice fanouškovství, které jsou ale následně do určité míry normotvorné (jak už definice i nezáměrně bývají) a tím vlastně přispívají k narativu o tom, jak „ženy nejsou opravdoví fanoušci“. Je tato otázka v literatuře reflektována? (viz např. zmínka u představení Sveison a Hoeber 2015)
- Spojení sociologických pojmů a přístupů s dominantně psychologickým pojmem „motivace“ není úplně snadná. V textu není řešeno určité napětí mezi Guillianottiho typologií a následnými přístupy zkoumající motivace fanoušků. Myslím, že se jedná o odlišná paradigmatata, která v zásadě nejde snadno spojit.
- Některé části teoretické kapitoly zahrnují otázku genderových aspektů dané problematiky, některé nikoliv. Ve výsledku je tak tato část poněkud chaotická.
- V seznamu literatury není korektní podobě odkazu na články v časopisech. V takovém případě není na místě uvádět webovou adresu („dostupné z“), ten je přípustný pouze u ryze elektronických dokumentů. V současných citačních normách – když už – se uvádí DOI identifikátor.

Předložený text splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci. Autorka se opírá o velký objem prostudovaných zahraničních studií, které se vztahují k relevantnímu a aktuálnímu tématu z oblasti sociologie sportu. V samotném textu se nicméně příliš nedaří tento objem zdrojů analyzovat a systematicky uspořádat tak, aby čtenář získal zacílenou a zřetelnou představu o současném stavu poznání v této oblasti sociologie sportu. Z tohoto důvodu práci doporučuji k obhajobě, ale navrhuji ji hodnotit známkou velmi dobře, spíše na horší straně škály.